

Kreditmarknadsbarometern

– tredje kvartalet 2008

Den finansiella krisen har fördjupat och förstärkt den pågående konjunkturedgången. Prognosen för utvecklingen av Sveriges BNP har successivt sänkts och en återhämtning verkar ligga allt längre fram i tiden. Effekterna på den reala ekonomin i form av stigande arbetslöshet, fallande fastighetspriser och ett ökat antal företagskonkurser blir allt mer tydlig. Detta har nu börjat sätta sina spår i den rapportering som finansiella företag löpande lämnar till Finansinspektionen.

Kreditmarknaden pressas av stigande kreditförluster, nedskrivningar på räntebärande värdepapper och ett svagare provisionsnetto men kompenseras av en god utveckling av räntenettet. Fortsatt utlåningstillväxt och i stort sett oförändrade räntenettomarginaler förbättrade storbankernas räntenetto till närmare 97 miljarder kronor under den senaste tolv månadersperioden.

Totala kreditförluster har ökat kraftigt och uppgår, under årets tre första kvartal, till 8,2 miljarder kronor (0,9 miljarder kronor samma period föregående år) varav 5,3 miljarder kronor i storbankerna. Kreditförlusterna i storbankernas baltiska bankverksamhet ökade, under det tredje kvartalet, med 69 procent till knappt 1,8 miljarder kronor. Detta motsvarar, på årsbasis, kreditförluster på 0,52 procent av utlåningen.

Per utgången av det tredje kvartalet var den årliga utlåningstillväxten i storbankerna närmare 18 procent vilket innebär att de på ett år har ökat sin utlåning med 1 000 miljarder kronor. Utlåningstillväxten utanför Sverige uppgår till 25 procent. Totalt uppgår storbankernas utlåning, vid utgången av perioden, till 6 537 miljarder kronor varav 457 miljarder kronor i Baltikum. Över en tolv månadersperiod har svenska hushåll ökat sina lån i svenska bostadsinstitut med 90 miljarder kronor.

.....
Kreditmarknadsbarometern, som publiceras kvartalsvis, sammanfattar utvecklingen av den finansiella ställningen, kreditkvalitén och kapitalituationen i banker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag. Kreditmarknadsbarometern omfattar drygt trehundra företag med finansiell verksamhet, uppdelade i ett antal kategorier. Vilka företag som ingår framgår av lista på sid. 21.

Om kreditmarknadsbarometern

Kreditmarknadsbarometern baseras på den rapportering som finansiella företag under tillsyn är skyldiga att lämna till Finansinspektionen.

Kreditmarknadsbarometern är uppdelad i tre delar:

1. intjäning

– uppgifter om bl.a. resultat, avkastning, intäktskällor och marginaler

2. kreditrisk

– uppgifter om utlåning, osäkra lånefordringar, kreditförluster och överbelåning

3. kapital

– uppgifter om kapitaltäckningskvot och primärkapitalkvot

Definitioner och en sammanställning av populationen per rapportdagen återfinns sist i rapporten. Alla nyckeltal är storleksviktade (dvs. kvoter är mätta som företagens sammanlagda värde i täljare och nämnare). När inget annat anges visar diagram utvecklingen i årstakt, dvs. summan av de fyra senaste kvartalen för uppgifter från resultaträkningen och det senaste årets förändring för uppgifter från balansräkningen. Denna tolv månadersperiod benämns perioden i rapporten.

Barometern beskriver i första hand utvecklingen för företagen utanför de fyra stora bankkoncernerna (som kallas "storbanker" i rapporten). Anledningen är att det finns fyllig och lättillgänglig information om de fyra stora koncernerna genom deras publika kvartalsbokslut. Däremot är information om övriga företag inte lika lättillgänglig. I vissa fall finns storbankerna med som en jämförelse.

Valet mellan att visa information för koncerner respektive för enskilda juridiska personer medför ofta en komplikation när den svenska finansiella sektorn ska beskrivas. De stora bankkoncernerna består av en moderbank, som är ett svenskt bankaktiebolag, samt av dotterbolag i form av ett bostadsinstitut, samt i varierande grad svenska kreditmarknadsbolag, svenska värdepappersbolag, utländska dotterbanker eller filialer i utlandet. Även andra mindre koncerner finns på den svenska marknaden.

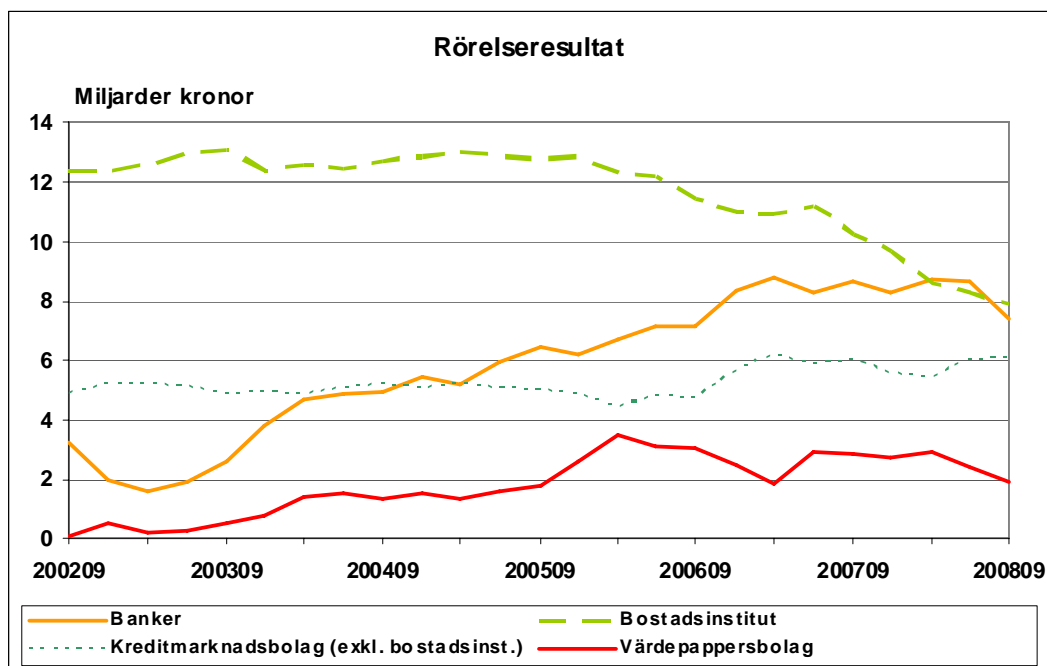
I kreditmarknadsbarometern har detta hanterats på följande sätt. När "storbanker" redovisas, visas hela koncernen, inklusive såväl svenska som utländska dotterföretag och filialer. När "banker" redovisas avses alla bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker och utländska filialer, dock utan de fyra storbankernas bankaktiebolag. Anledningen är att storbankerna annars skulle dominera gruppen. När "bostadsinstitut" redovisas ingår dock storbankernas bostadsinstitut, eftersom det är intressant att följa denna sektor som helhet, och att det finns så få bostadsinstitut utanför de fyra storbankerna. Även för "kreditmarknadsbolag" ingår storbankernas kreditmarknadsbolag, eftersom de här inte dominerar gruppen på samma sätt som för bankerna. Bostadsinstitutet, som formellt är kreditmarknadsbolag, har dock exkluderats från denna grupp i framställningen.

Ett ytterligare problem med denna typ av framställning är att de grupper som redovisas förändras över tiden, exempelvis genom att nya företag kommer till eller försvinner, eller genom att företag ombildas från en företagskategori till en annan. Under senare år har exempelvis flera värdepappersbolag ombildats till banker och flera sparbanker ombildats till bankaktiebolag. En viktig förändring under inledningen av 2000-talet är den nya lagstiftningen för banker och kreditmarknadsbolag som började gälla vid halvårsskiftet 2004. Genom denna slapp ett antal kreditmarknadsbolag tillståndsplikt. Gruppen kreditmarknadsbolag har därför successivt minskat från 71 till 53 företag. Dessa förändringar kan naturligtvis påverka de ekonomiska uppgifter som redogörs för i kreditmarknadsbarometern. När sådana förändringar får större betydelse för utfallet görs kommentarer kring detta.

Rapportering av balans- och resultaträkning lämnas enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2008:1 och uppgifter om Kapitaltäckning och stora exponeringar sker enligt FFFS 2007:1. All inrapporterad information om enskilda företag omfattas av sekretess.

Intjäning

Bild 1.

Diagrammet visar rullande summering av fyra kvartal i miljarder kronor.

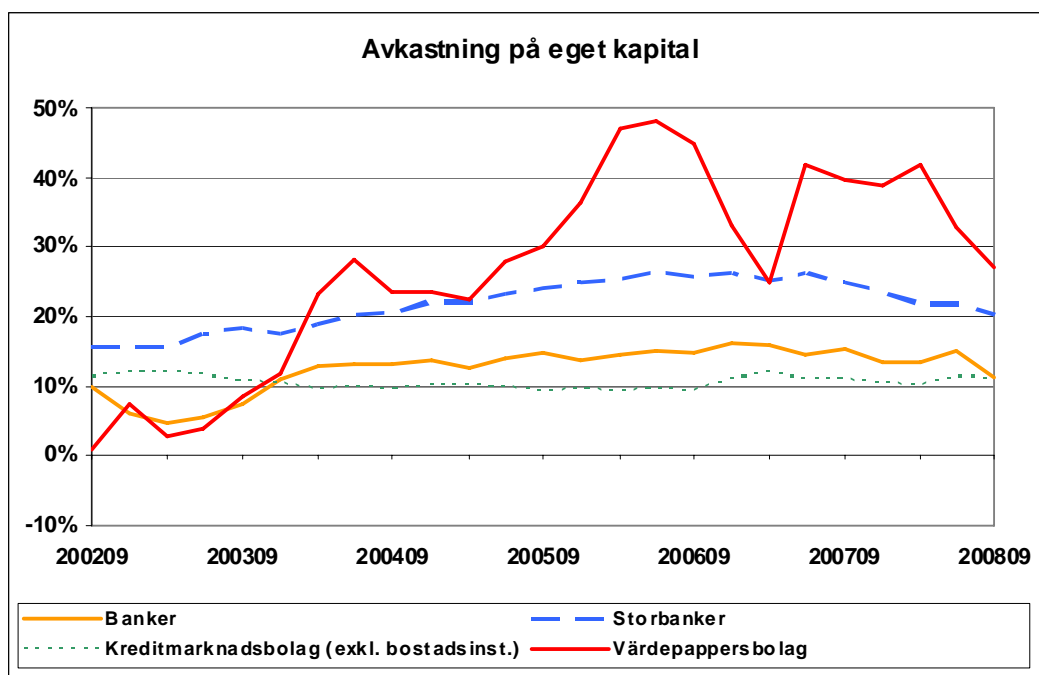
En försämring av rörelseresultatet är tydlig för flertalet grupper under den senaste perioden. Det beror främst på utvecklingen av provisionsintäkter, en tydlig försämring av nettoresultatet av finansiella transaktioner och stigande kreditförluster. Räntenettet har dock varit stabilt under perioden i samtliga grupper.

För gruppen banker påverkas resultatet avsevärt av stora kreditförluster i två banker med värdepappersverksamhet. Dessa kreditförluster uppgår i år till närmare 1,4 miljarder kronor.

I bostadsinstituten, där resultatet varit fallande under en längre period, noteras en viss stabilisering mot slutet av perioden. Gruppen har under perioden visserligen drabbats av stora negativa värdeförändringar på räntebärande värdepapper men ett oförändrat räntenetto i kombination med fortsatt positiva kreditförluster (återvinningar) förklarar denna utveckling.

Trots en negativ marknadsutveckling så klarar sig värdepappersbolagen ännu relativt bra. Resultatet minskade med närmare 20 procent jämfört med perioden innan. Hälften av bolagen redovisar ett negativt rörelseresultat per utgången av det tredje kvartalet varav de flesta är mindre och i många fall nystartade på marknaden. Det är också noterbart att det, i rådande marknadsklimat, fortsätter att tillkomma nya bolag. Under det tredje kvartalet har fem nya bolag tillkommit i gruppen värdepappersbolag.

Bild 2.

Diagrammet visar rullande summering av fyra kvartals resultat i relation till genomsnittet av ingående och utgående eget kapital för motsvarande period.

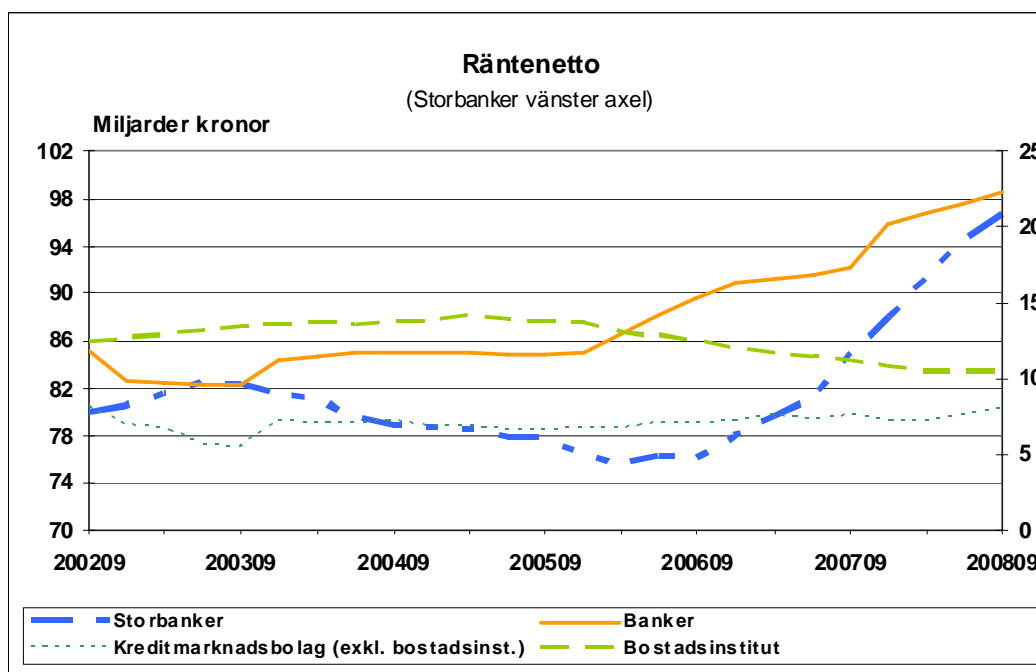
Att den finansiella oron och den snabbt försämrade konjunkturen börjar påverka de svenska finansiella företagen syns tydligt också mätt som avkastning på eget kapital.

Storbankernas avkastning har sedan den förra perioden sjunkit med drygt 1,5 procentenheter vilket är en ovanligt stor försämring. Lägre provisionsnetto, betydligt sämre nettoresultat av finansiella transaktioner och från låga nivåer kraftigt stigande kreditförluster sänker lönsamheten. Storbankerna redovisar negativa värdeförändringar på räntebärande värdepapper som i år uppgår till drygt 8 miljarder kronor vilket är en fördubbling från helåret 2007. Kreditförlusterna uppgår hittills i år till 5,3 miljarder kronor vilket kan jämföras med 1,1 miljarder kronor för helåret 2007. Att avkastningen tydligt är på väg ned bekräftas också av det faktum att avkastningen i storbankerna under det tredje kvartalet isolerat var 17,7 procent.

Det sjunkande rörelseresultatet för värdepappersbolagen sänker avkastningen ytterligare denna period. På två perioder har avkastningen minskat från 42 till 27 procent i denna grupp som historiskt sett har de kraftigaste svängningarna.

Motsatsen är kreditmarknadsbolagen där vi under hela mätperioden haft en avkastning på eget kapital i intervallet nio till tolv procent.

Bild 3.

Diagrammet visar rullande summering av fyra kvartal i miljarder kronor. För kreditmarknadsbolagen inkluderas leasingnettot.

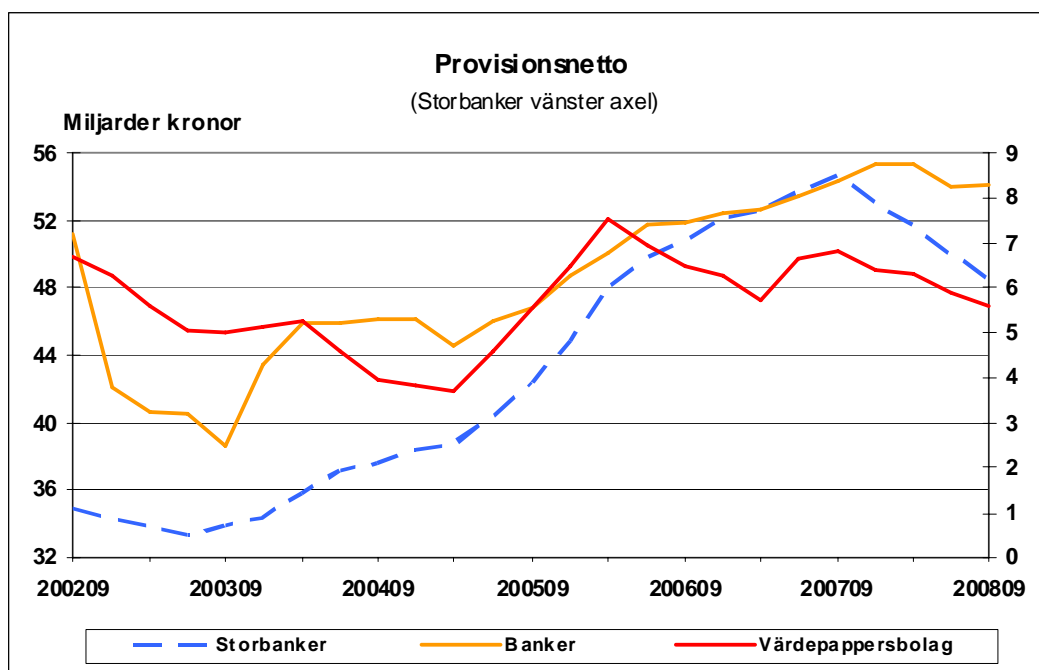
Under senare delen av det tredje kvartalet eskalerade oron på de finansiella marknaderna där ett allt lägre förtroende mellan marknadens aktörer resulterade i att de korta räntorna steg kraftigt. Som ett resultat av detta översteg den korta utlåningsräntan (tre månader) hos många bostadsfinansierande institut i slutet av kvartalet sex procent.

Räntenettomarginalen i storbankerna var i stort sett oförändrad under perioden, men en fortsatt ökande utlåning, 17,9 procent i årstakt, har ytterligare förbättrat räntenettet. Inlåningen, som är bankernas mest stabila och billiga finansieringskälla, har växt med 200 miljarder kronor bara under det tredje kvartalet. Genom en kombination av stigande utlåningsräntor och allt större in- och utlåningsvolymerna har storbankerna, i rådande marknadsturbulens, kunnat öka räntenettet till nästan 97 miljarder kronor, under den senaste perioden.

För både kreditmarknadsbolagen och gruppen banker minskade räntenettomarginalen med tre till fyra punkter och tillväxten i räntenettet planade ut mot slutet av perioden. Utlåningstillväxten i dessa grupper var också lägre än i storbankerna.

Räntenettet i bostadsinstituterna var oförändrat under perioden. Detta förklaras av en något högre utlåningstillväxt i kombination med att räntenettomarginalen fortsätter att försämrats. Sedan början av 2005 har nu denna grupp av företag haft en sjunkande marginal.

Bild 4.

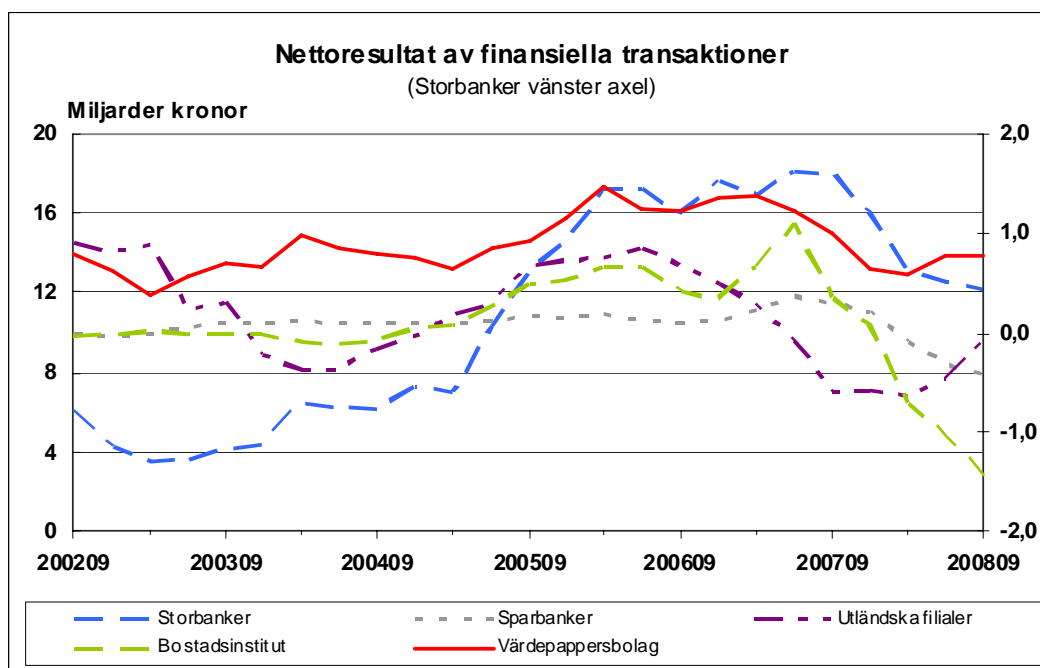
Diagrammet visar rullande summering av fyra kvartal i miljarder kronor.

Nedgången i provisionsnettot fortsätter även under den senaste perioden. När både omsättningen och börskurserna faller så får detta en tydlig effekt, särskilt på de värdepappersbaserade provisionsintäkterna.

Provisionsnettots andel av storbankernas totala intäkter har minskat de senaste åren och uppgår nu till 28 procent. Av provisionsnettot är 47 procent värdepappersprovisioner, 27 procent betalnings- och kortavgifter och 26 procent andra provisioner. Det är främst de värdepappersbaserade provisionerna som har minskat som en effekt av marknadsutvecklingen. Jämfört med samma period 2007 har dessa provisioner minskat med 20 procent eller 4,4 miljarder kronor medan avgifter för betalningar och kort under samma period har ökat med 5 procent.

För värdepappersbolagen är provisionsnettot den ojämförligt största intäktsposten. Över 75 procent av totala intäkter är provisionsintäkter. Dessa intäkter minskade under perioden till 5,6 miljarder kronor vilket dock bara motsvarar en nedgång med 5 procent. Värdepappersbolagen har med andra ord lyckats hålla emot bra i en marknad som löpande har försämrats under året. Dock är många av bolagen små, 60 stycken har totala tillgångar mindre än 10 miljoner kronor. Två av tre av dessa mindre bolag går idag med förlust.

Bild 5.

Diagrammet visar rullande summering av fyra kvartal i miljarder kronor.

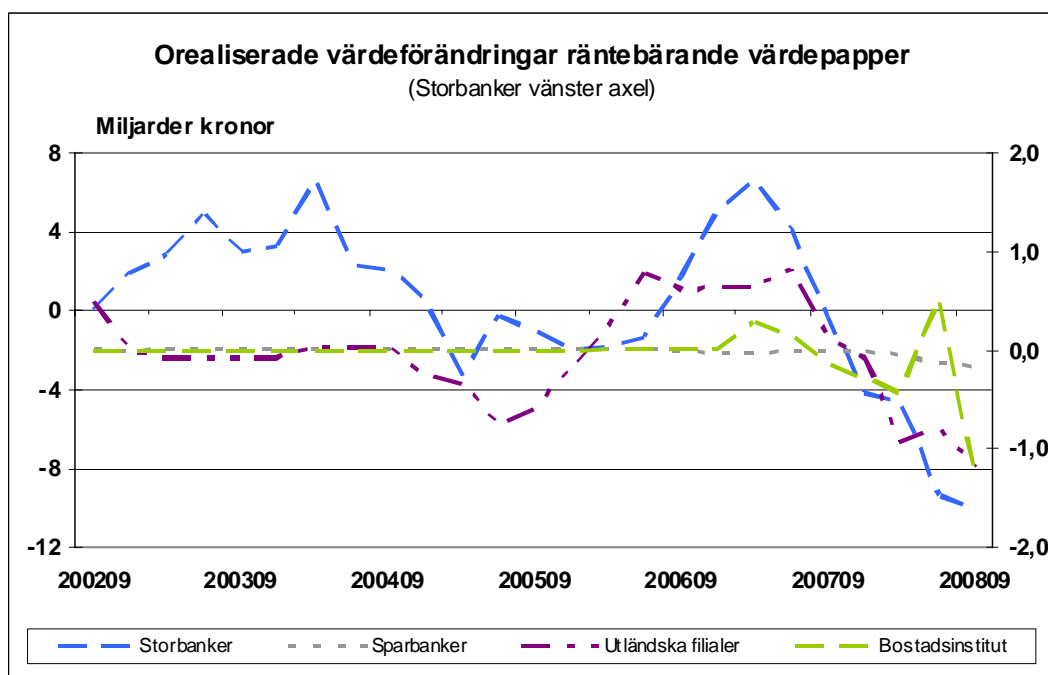
Den finansiella turbulensen fortsatte och förstärktes mot slutet av årets tredje kvartal. Detta har haft en betydande påverkan på posten nettoresultat av finansiella transaktioner, främst genom omvärderingar av de räntebärande värdepapper där resultateffekten tas via resultaträkningen. Ändring av redovisningsregler har gett företagen möjlighet att klassificeras om tillgångar så att värdeförändringar i verkligt värde inte redovisas i periodens resultat. Flera bolag har utnyttjat den möjligheten under det tredje kvartalet.

I bostadsinstituten, sparbankerna och storbankerna sjunker nettoresultatet av finansiella transaktioner även denna period. Denna resultatpost har stadigt minskat för dessa tre grupper sedan den finansiella oron startade i mitten av 2007.

Under årets tre första kvartal var denna resultatpost 3,9 miljarder kronor lägre i storbankerna jämfört med samma period föregående år. Orealiserade värdeförändringar på räntebärande värdepapper, som ingår i denna resultatpost, minskade med 5,9 miljarder kronor mellan motsvarande perioder. Sparbankernas nettoresultat av finansiella transaktioner sjönk med 0,6 miljarder kronor jämfört med samma period föregående år. Värdeförändringar på aktier står för en stor del av försämringen.

För gruppen bostadsinstitut är försämringen tydligast. Nettoresultat av finansiella transaktioner sjönk med 1,5 miljarder kronor jämfört med samma period föregående år, varav 1 miljard kronor från orealiserade värdeförändringar på räntebärande värdepapper.

Bild 6.

Diagrammet visar rullande summering av fyra kvartal i miljarder kronor. Orealiserade värdeförändringar på räntebärande värdepapper ingår som en del i nettoresultatet av finansiella transaktioner, bild 5.

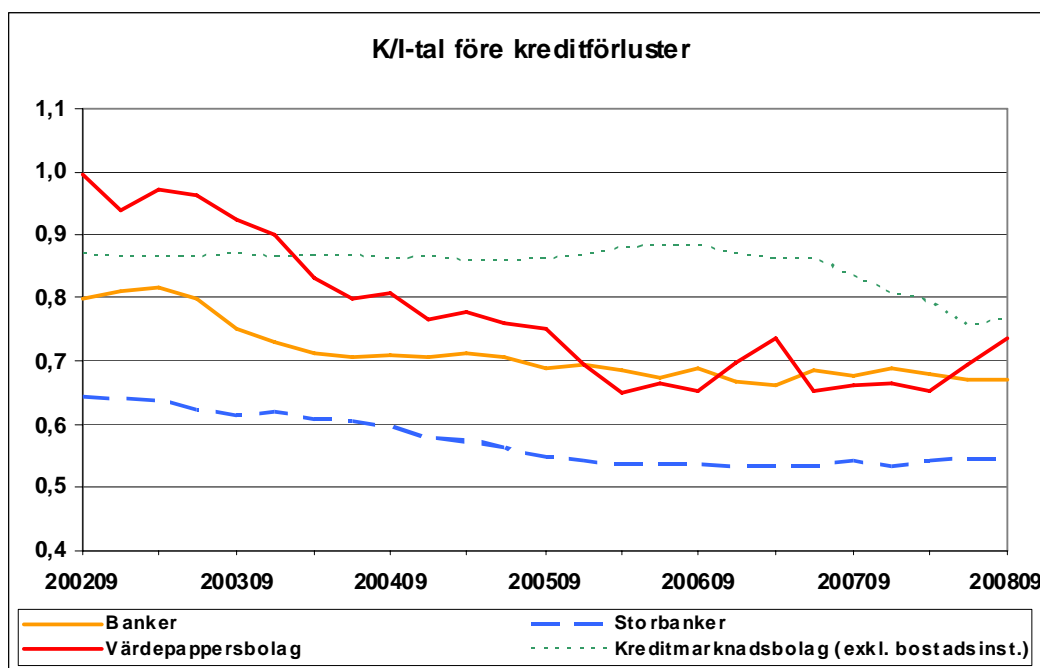
Det är huvudsakligen orealiserade värdeförändringar på räntebärande värdepapper som är orsaken till ett lägre nettoresultat av finansiella transaktioner. Under perioden har allt sämre fungerade finansiella marknader tvingat fram nedvärderingar på räntebärande värdepapper som, för dessa fem grupper av företag, totalt under den senaste perioden uppgår till 12,6 miljarder kronor. Som jämförelse gjorde denna grupp av bolag 2007 nedvärderingar som totalt uppgick till 4,5 miljarder kronor.

Bostadsinstituten har drabbats särskilt kraftigt under den senaste perioden. Föregående period var värdeförändringarna positiva och uppgick till 0,5 miljarder kronor för att under den senaste perioden vändas till en negativ värderingseffekt på 1,3 miljarder kronor. Enbart under årets tredje kvartal orsakade dessa omvärderingar en kostnad på 2,1 miljarder kronor. Som jämförelse uppgick rörelseresultatet i bostadsinstituten under det första halvåret i år till 4,2 miljarder kronor.

En viss försämring kan också noteras för sparbankerna och de utländska bankfilialerna. Värdepappersbolagen som totalt har drygt en procent av sina tillgångar i andra räntebärande värdepapper klarar sig undan med orealiserade värdeförändringar som understiger 20 miljoner kronor (visas ej i bild 6).

Omklassificeringar som bolagen gjort retroaktivt har i vissa fall ännu inte rapporterats till Finansinspektionen och påverkar därför inte utfallet i bild 6.

Bild 7.

Diagrammet visar rullande summering av fyra kvartals kostnader och intäkter.

Kostnaderna i relation till intäkterna utgör det s.k. K/I-talet.

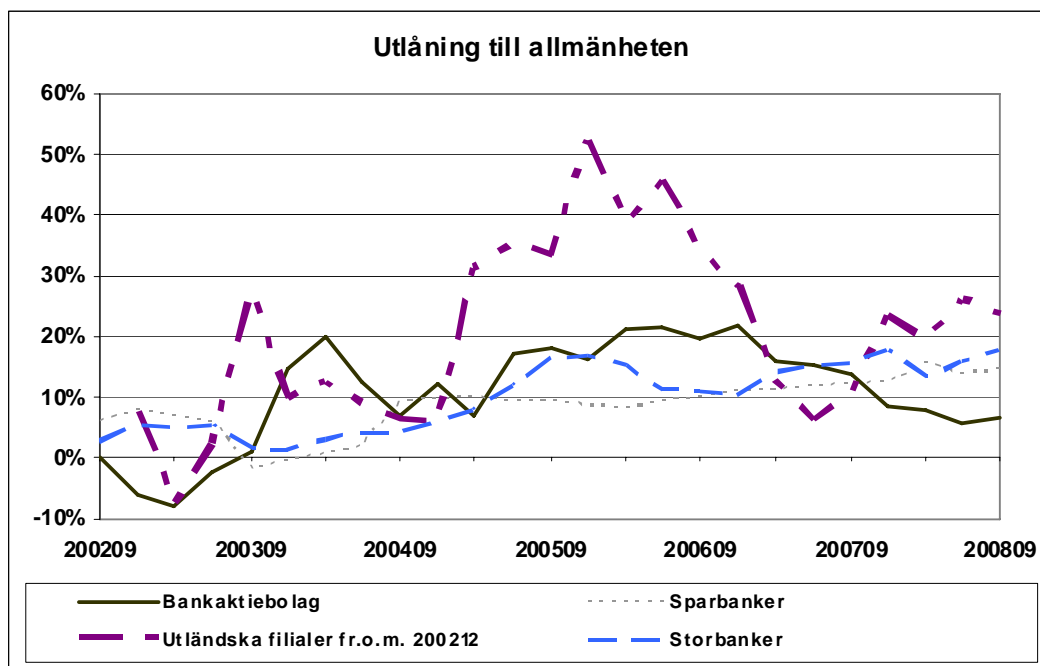
Under den senaste perioden var storbankernas K/I-tal oförändrat. Tack var en god tillväxt i räntenettet komprimerade detta för lägre provisionsintäkter sjunkande nettoresultat av finansiella transaktioner och högre kreditförluster. Totalt steg intäkterna 1,3 procent under den senaste perioden. Kostnaderna ökade lika mycket som intäkterna. Storbankerna har hittills lyckats väl med att anpassa kostnaderna mot intäkterna vilket ofta är svårt, särskilt i stora företag, när marknadsförhållandena försämras och intäkterna börjar minska.

För kreditmarknadsbolagen är intäktstillväxten fortfarande god, plus 12 procent under den senaste perioden. Dock stiger kostnaderna något mer vilket får gruppens K/I-tal, efter att ha förbättrats under en längre period, att försämras två punkter.

Den största förändringen finner vi i gruppen värdepappersbolag där K/I-talet steg fem punkter till 0,74. Oförändrade kostnader men intäkter som minskar med knappt en halv miljard kronor slår hårt mot detta nyckeltal. En tydlig nedgång i av den största intäktsposten, provisionsintäkter, förklarar de sjunkande intäkterna.

Kreditrisk

Bild 8.

Här visas den årliga förändringstakten i utlåningsvolymen. Liksom i bild 10 respektive 12 visas en finare uppdelning av gruppen banker.

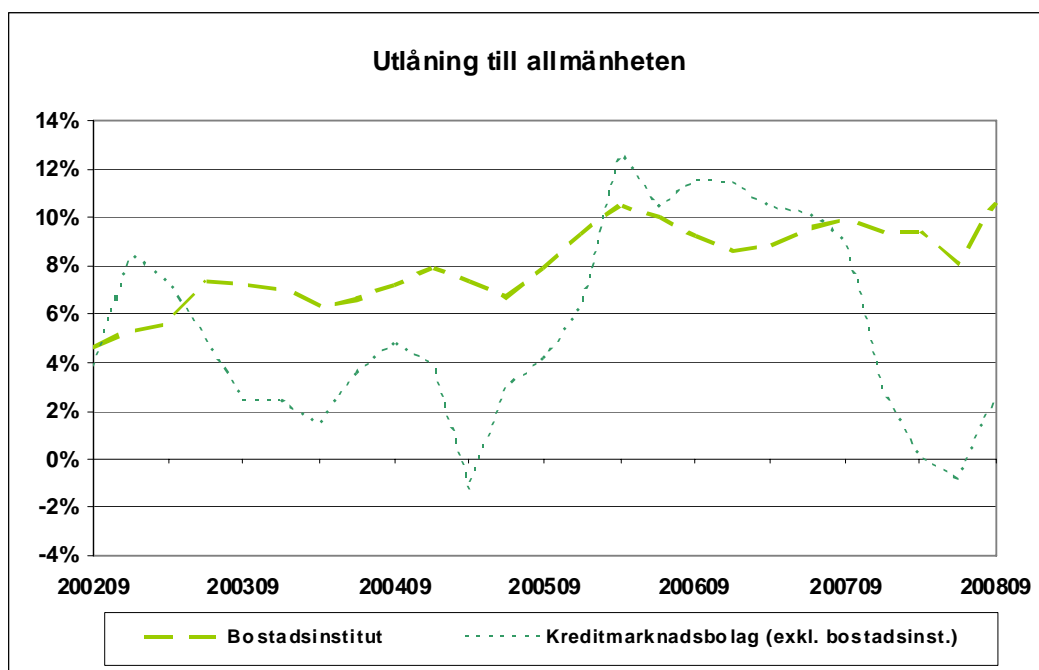
Trots det snabbt försämrade läget i världen med en allt sämre konjunktur och fallande börskurser syns ännu inga tydliga tecken på att utlåningstillväxten håller på att mattas av.

Per utgången av det tredje kvartalet låg den årliga utlåningstillväxten i storbankerna på nästan 18 procent vilket innebär att storbankerna på ett år ökat sin utlåning med 1 000 miljarder kronor. Utlåningstillväxten utanför Sverige, den senaste perioden, uppgår till 25 procent och andelen utländsk utlåning har ökat till 53 procent av total utlåning i storbankerna. Mot svenska företag och hushåll är den årliga utlåningstillväxten mellan 12 och 13 procent, vilket är något lägre än perioden innan. Totalt uppgår storbankernas utlåning till 6 537 miljarder kronor varav utlåning i Baltikum uppgår till 457 miljarder kronor. Osäkerheten i andra placeringsalternativ har inneburit att inlåningen under tredje kvartalet ökat med drygt 200 miljarder kronor. Utlåningen under samma period ökade med 290 miljarder kronor.

Utlåningstillväxten har mattats av något i de utländska bankfilialerna även om nivån är över 23 procent och klart högst av samtliga företagsgrupper. Totalt uppgår de utländska bankfilialernas utlåning i Sverige till 450 miljarder kronor.

För sparbankerna och bankaktiebolagen är förändringen av utlåningstillväxten mindre än en procentenhet jämfört med tolv månadersperioden innan.

Bild 9.

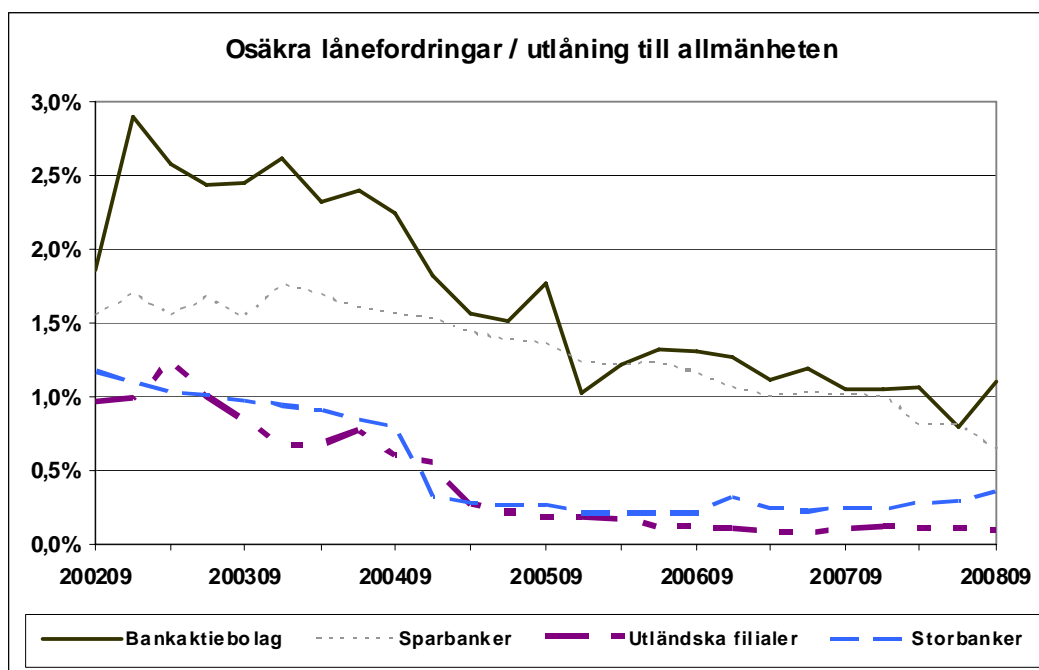
Här visas den årliga förändringstakten i utlåningsvolymen. För kreditmarknadsbolagen inkluderas leasingobjekt i utlåningen.

Efter en kortare nedgång så fortsatte utlåningstillväxten att öka i bostadsinstitutet. Ökningen förklaras till stor del av ett större institut som, från och med det tredje kvartalet, inkluderade en av sina utländska filialer i rapporteringen.

Tidigare har i princip all utlåning i bostadsinstitutet skett inom Sverige men utlåningen utanför Sverige uppgår nu till nästan 50 miljarder kronor. Volymen utlåning till svenska hushåll uppgår i slutet av perioden till nästan 1 000 miljarder kronor vilket utgör närmare 60 procent av den totala utlåningen. Över en tolv månaders period har svenska hushåll ökat sina lån i bostadsinstitutet med 90 miljarder kronor och är därigenom den grupp som ökar sina lån mest. Räntenettomarginalen fortsätter att vara under press och uppgår enligt våra beräkningar till 0,51 procent under den senaste perioden.

Utlåningstillväxten i kreditmarknadsbolagen ökade också under den senaste perioden. Leasingobjekten minskade en procent medan utlåning till allmänheten, som utgör 74 procent av utlåningsvolymen, steg knappt fyra procent. En utlåningstillväxt som betydligt överstiger gruppen som helhet kan konstateras för de stora fordonsfinansierande kreditmarknadsbolagen.

Bild 10.

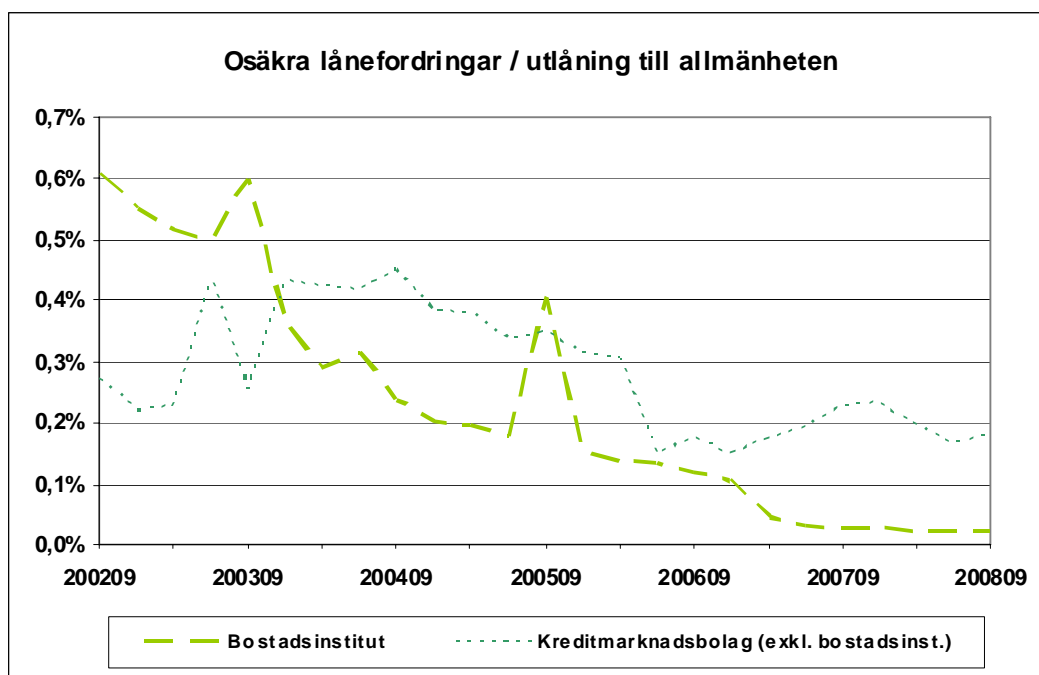
Diagrammet visar lånefordringar som institutet bedömer som osäkra dvs. där betalningarna sannolikt inte kommer att fullföljas enligt kontraktsvillkoren. Det bedömda beloppet visas i relation till utlåningen. Bankaktiebolagen redovisas utan de fyra storbankernas bankaktiebolag.

Under det tredje kvartalet fortsatte den kraftiga ökningen av osäkra lånefordringar i storbankerna. Volymen uppgår vid utgången av det tredje kvartalet till drygt 23 miljarder kronor vilket motsvarar en andel på 0,36 procent av utlåningen. På ett år har de osäkra fordringarna ökat med 72 procent och speglar väl effekterna av den allt sämre konjunkturen.

Från att, under föregående period, ha visat lägre andel osäkra lånefordringar ökar andelen i bankaktiebolagen. Föregående periods nedgång är troligen en periodiseringseffekt. Den nuvarande nivån, 1,11 procent är högst av samtliga grupper. Den höga nivån förklaras av några nischbanker samt banker med huvudsakligen värdepappersverksamhet där andelen osäkra lånefordringar överstiger fem procent av utlåningen.

För sparbankerna minskade andelen osäkra lånefordringar ytterligare denna period. En anledning till att sparbankerna, i detta marknadsklimat, lyckas minska andelen osäkra lånefordringar med 16 punkter till 0,65 procent är att sparbankernas lokala förankring med god kundkännedom verkar fungera väl i dessa osäkra tider. Volymen osäkra lånefordringar uppgår till 0,8 miljarder kronor per utgången av det tredje kvartalet. Detta är den lägsta volymen sedan 2001.

Bild 11.

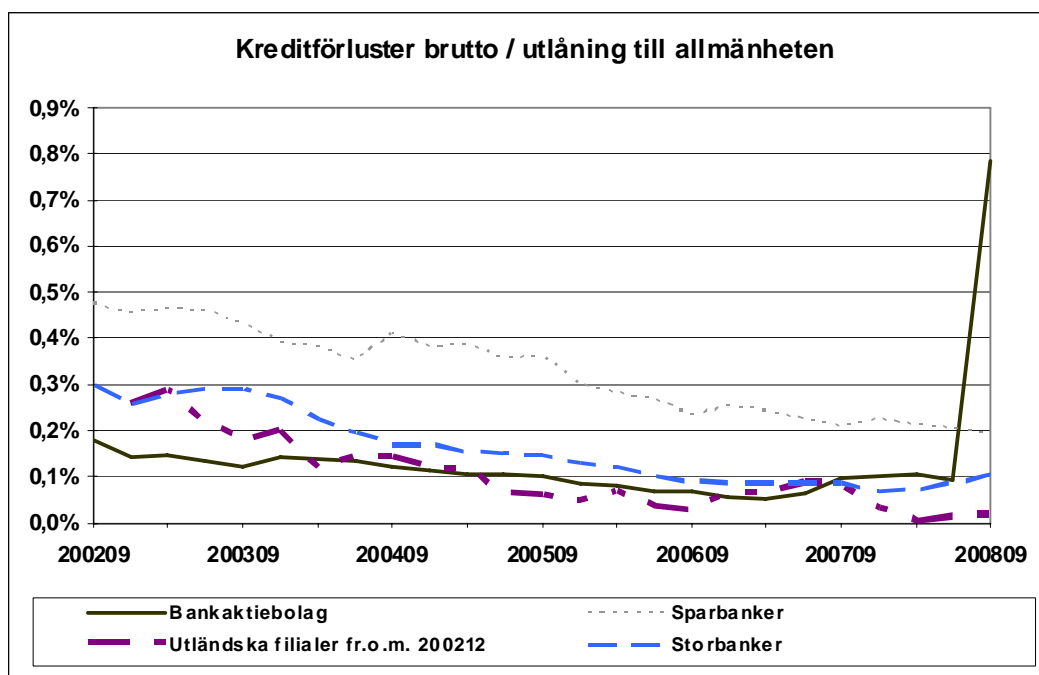

Diagrammet visar lånefordringar som institutet bedömer som osäkra dvs. där betalningarna sannolikt inte kommer att fullföljas enligt kontraktsvillkoren. Det bedömda beloppet visas i relation till utlåningen som för kreditmarknadsbolagen inkluderar leasingobjekt.

Andelen osäkra lånefordringar fortsatte att minska ytterligare något för gruppen bostadsfinansierande institut. På ett år har volymen osäkra lånefordringar minskat från 470 till 370 miljoner kronor samtidigt som utlåningsvolymen har ökat med 165 miljarder kronor. Sjunkande fastighetspriser i kombination med en ökande arbetslöshet kommer troligen att synas i bostadsinstitutens nyckeltal under kommande perioder även om vi bedömer dessa företags marginaler som goda.

För gruppen kreditmarknadsbolag ökade de osäkra lånefordringarna något under det tredje kvartalet. Utvecklingen för de ingående företagen skiljer sig mycket åt och någon tydlig utveckling är svår att utskilja. Detta är den minst homogena gruppen av företag.

Bild 12.

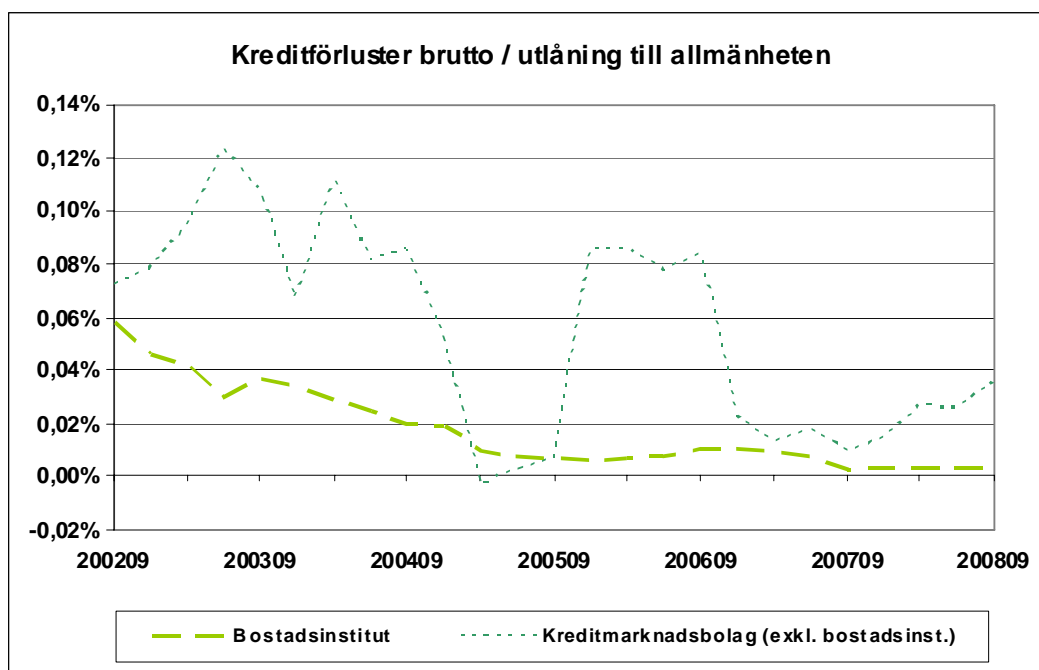
Kreditförluster brutto visar nya kostnader för kreditförluster som rullande summering av fyra kvartal relaterat till genomsnittlig utlåningsvolym. Kreditförlusternas påverkan på resultatet styrs också av återvinningarnas storlek. Om avdrag för dessa görs får man kreditförluster netto. Bruttosiffran visar dock tydligare trenden för vart kreditförlusterna är på väg.

Storbankernas bruttoförluster fortsatte att öka till 0,11 procent av utlåningen. Bruttoförlusterna uppgår, under årets tre första kvartal, till närmare 5,3 miljarder kronor (2,7 miljarder föregående år). Att kreditförlusterna har accelererat under året visar det faktum att kreditförluster netto i storbankerna fördubblades under det tredje kvartalet. I samtliga storbanks överstiger de årliga ökningarna av kreditförluster netto 100 procent. Nettoförlusterna motsvarar i stort sett bruttoförlusterna vilket indikerar att återvinningarna har varit små. Kreditförlustnivån i Baltikum uppgår, enligt våra beräkningar, till 0,52 procent vilket innebär att en tredjedel (knappt 1,8 miljarder kronor) av storbankernas kreditförluster netto, under årets tre första kvartal, kommer från deras baltiska bankverksamhet.

Gruppen bankaktiebolag redovisar kraftigt stigande kreditförlust. Utvecklingen förklaras av att Carnegie Investment Bank AB redovisar bruttoförluster som hittills under 2008 uppgår till närmare 1,2 miljarder kronor vilket är 85 procent av gruppens bruttoförluster.

Precis som för andelen osäkra lånefordringar så minskar också andelen kreditförluster brutto i sparbankerna och uppgår för perioden till 0,19 procent av utlåningen. Bruttoförlusterna 2008 uppgår hittills till 93 mkr.

Bild 13.

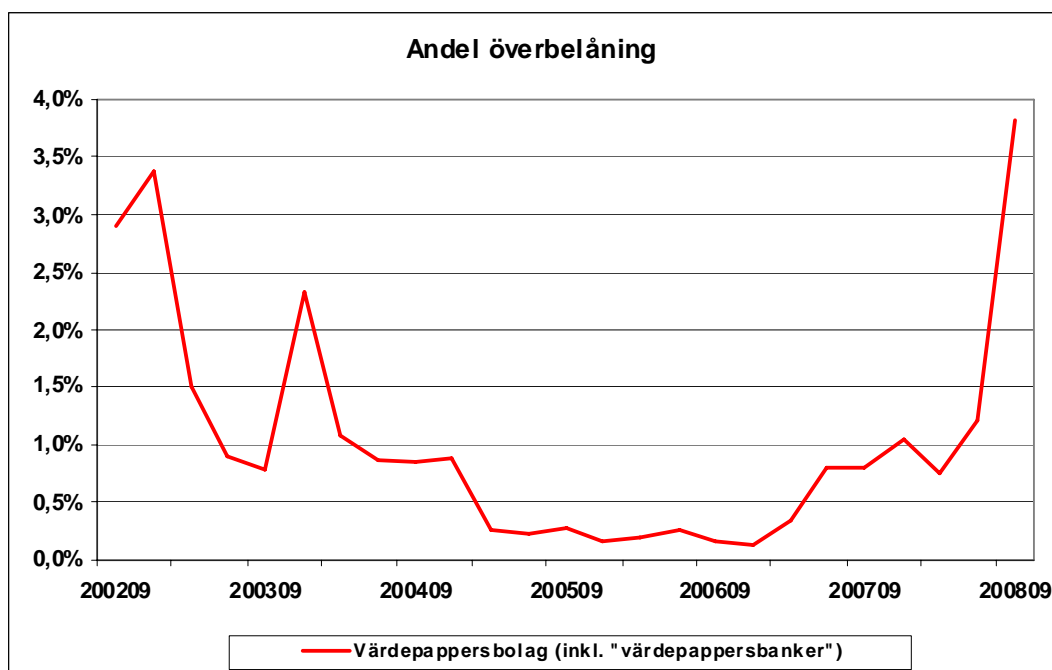

I de bostadsfinansierande instituten är bruttoförlusterna fortfarande marginellt små, 0,003 procent. Under årets tre första kvartal uppgår de till 14 miljoner kronor. För denna grupp redovisas goda återvinningar vilket resulterar i att nettobeloppet för kreditförluster är plus 99 miljoner kronor.

För kreditmarknadsbolagen steg bruttoförlusterna till 163 miljoner kronor (110 miljoner kronor) för den senaste perioden. Samtidigt minskade nettokostnaden för kreditförluster med drygt 15 procent vilket indikerar högre återvinningar under perioden.

Ett av kreditmarknadsbolagen redovisar stora nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar. Nedskrivningsbeloppet är nästan 300 miljoner kronor och huvudsakligen relaterat till en exponering mot Glitnir Bank. Storleken motsvarar drygt 10 procent av årets ackumulerade resultat för gruppen kreditmarknadsbolag.

Bild 14.

Andelen överbelåning visar den andel av utlåningen till allmänheten avseende värdepappershandel som överstiger gällande belåningsvärden. Siffrorna inkluderar värdepappersbankerna som är banker vilka tillhandahåller i huvudsak värdepappersrelaterade tjänster.

Den negativa börsutvecklingen fortsatte även under årets tredje kvartal. En nedgång på 12 procent för Stockholmsbörsen var något sämre än Morgan Stanleys världsindex.

Antalet tvångsförsäljningar av värdepapper, för att minska överbelåningen, har varit ovanligt stort under perioden.

Under det tredje kvartalet minskade utlåningen med 14 procent. Utlåningen minskar i stort sett i samtliga bolag. Samtidigt ökade den utlåning som överstiger belåningsvärdet, under tredje kvartalet, från 384 till 1040 miljoner kronor. Andelen överbelåning steg till 3,81 procent. En överbelåning överstigande 25 procent rapporteras från en av de större värdepappersbankerna och korrigerat för denna skulle överbelåningen uppgå till 1,23 procent, det vill säga i nivå med föregående period.

Av totalt åtta bolag som rapporterar utlåningen över belåningsvärdet är det bara i två bolag som överbelåningen, i kronor, faktiskt ökar det tredje kvartalet.

Kapital

Bild 15.

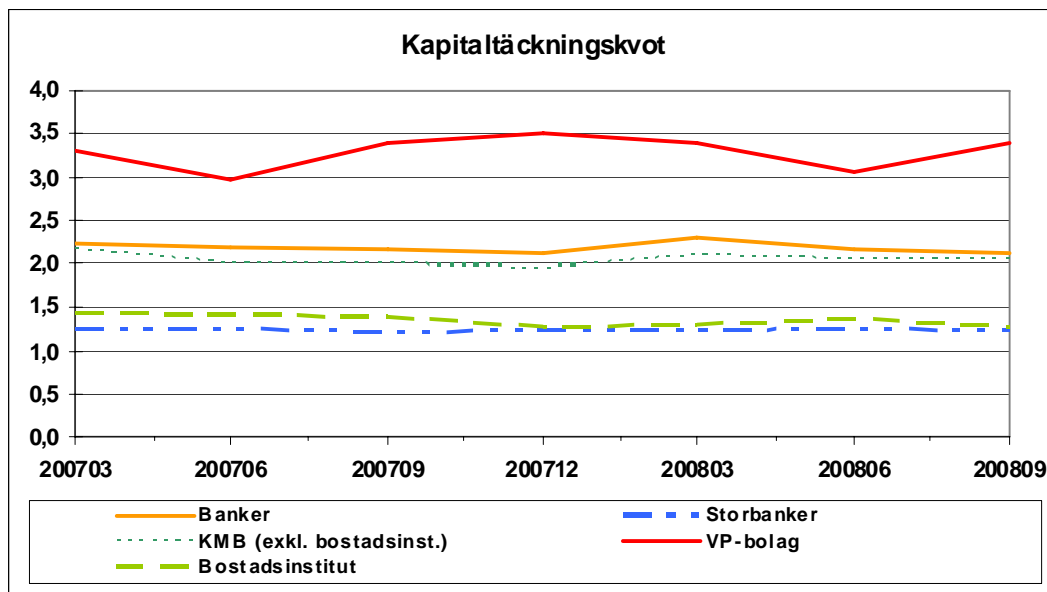
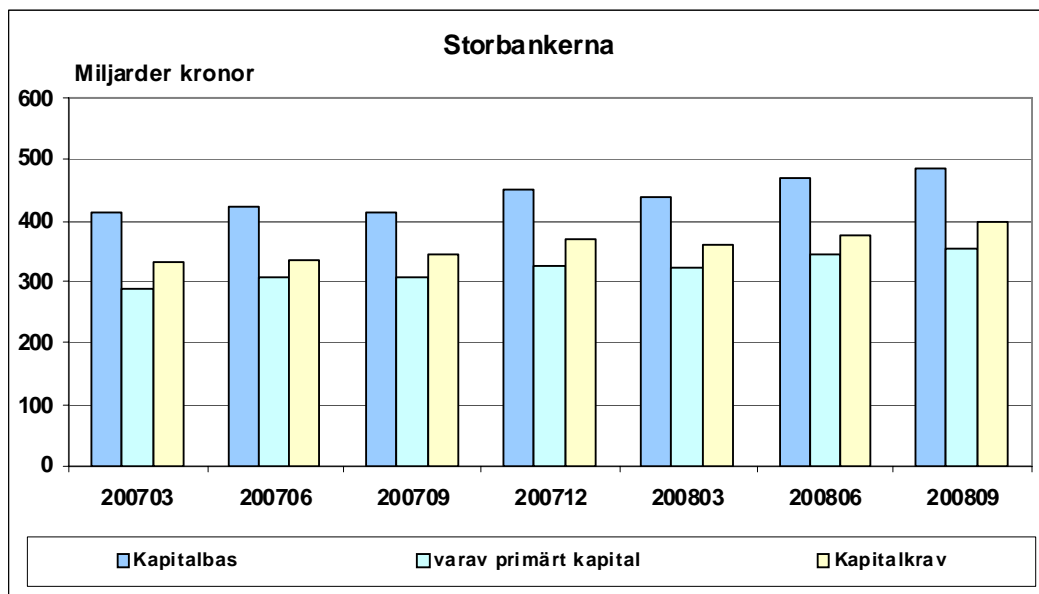

Bild 16.

Under den senaste perioden noteras små ändringar överlag för kapitaltäckningskvoten. Den tydligaste förändringen finner vi i gruppen värdepappersbolag. Både kapitalkravet och kapitalbasen minskar på totalt nivå för gruppen men minskningen i kapitalkrav är klart större än minskningen av kapitalbasen.

I storbankerna har både kapitalbasen och kapitalkravet ökat med knappt åtta procent sedan årsskiftet. Under det tredje kvartalet ökade storbankernas kapitalbas med 18 miljarder kronor vilket är i nivå med periodens resultat.

Kontaktpersoner

Finansinspektionen:

Staffan Boström
08-787 8208
staffan.bostrom@fi.se

Tomas Flodén
08-787 8064
tomas.floden@fi.se

Definitioner

I rapporten gäller följande definitioner för de nyckeltal och värden som presenteras i olika diagram och tabeller.

Kreditinstitut: Samlingsbeteckning för banker och kreditmarknadsföretag

Rörelseresultat: verksamhetens resultat före extraordinära intäkter, kostnader, bokslutsdispositioner och skatt

Avkastning på eget kapital: rörelseresultatet i förhållande till periodens genomsnittliga beskattade egna kapital

Räntenetto: ränteintäkter minus räntekostnader, för vissa grupper inkluderas också leasingintäkter minus avskrivningar på leasingobjekt

Provisionsnetto: intäkter för lämnade tjänster minus kostnader för mottagna tjänster, i den mån de inte är att betrakta som ränta

K/I-tal före kreditförluster: summa kostnader före kreditförluster dividerat med summa intäkter

Utlåning till allmänheten: allt som inte definieras som utlåning till kreditinstitut är mot allmänheten. Med kreditinstitut avses följande av SCB:s sektorkoder: 211, 212, 213, 214, 215, 217, 221 och 223. För vissa grupper inkluderas leasingobjekt i utlåningen.

Osäkra lånefordringar: en fordran där betalningarna sannolikt inte kommer att fullföljas enligt kontraktsvillkoren

Kreditförluster, brutto: periodens reserveringar för sannolika kreditförluster

Räntenettomarginal: räntenetto genom räntebärande tillgångar. I räntebärande tillgångar ingår: utlåning kreditinstitut, utlåning allmänheten, kassa, belåningsbara statsskuldförbindelser och obligationer o andra räntebärande värdepapper. Dessa tillgångar beräknas som genomsnitt per rullande fyra-kvartals period. Räntenettet beräknas också per rullande fyra-kvartals period.

Kapitalbas: summa primärt och supplementärt kapital efter vissa avräkningar. I primärt kapital ingår främst eget kapital men också t.ex. periodens resultat och kapitaltillskott under vissa förutsättningar. Supplementärt kapital består huvudsakligen av förlagslån.

Det primära kapitalet ska utgöra minst hälften av kapitalbasen.

Totalt kapitalkrav: det minimikrav på kapital som företagen ska hålla för kredit-, marknads- och operativa risker beräknat enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar samt Finansinspektionen föreskrifter och allmänna råd (FFFS

2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar. Företagets kapitalbas ska minst motsvara det totala kapitalkravet.

Kapitaltäckningskvot: kapitalbasen dividerat med totalt kapitalkrav

Primärkapitalkvot: primärt kapital dividerat med totalt kapitalkrav

Primärkapital: se Kapitalbas

Andel överbelåning: den utlåning avseende värdepappershandel som inte täcks av säkerheter utifrån branschföreningarnas rekommenderade belåningsvärden eller företagets internt satta belåningsvärden dividerat med utlåning till allmänheten

Företagen 2008-09-30

Definitioner av i rapporten förekommande grupper och företagskategorier.

Banker: bankaktiebolag exkl. SWEDBank AB, Nordea Bank AB (publ), Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) och Svenska Handelsbanken AB (publ), medlemsbanker, sparbanker och utländska bankers filialer

Bankaktiebolag: Bankaktiebolag

Bostadsinstitut: Bostadsfinansierande företag

KMB (exkl. Bostadsinst.): Kreditmarknadsföretag exkl. Bostadsfinansierande företag

Sparbanker: Sparbanker

Storbanker: Större bankkoncerner

Utländska filialer: Utländska bankers filialer

VP-(värdepappers) bolag: Värdepappersbolag

VP-(värdepappers) banker: Avanza Bank AB, Carnegie Investment Bank AB, EFG Investment Bank AB (publ), Erik Penser Bankaktiebolag, HQ Bankaktiebolag, Kaupthing Bank Sverige AB (publ), Nordnet Bank AB

Företagskategorier:

Bankaktiebolag

Avanza Bank AB
Bank2 Bankaktiebolag
Bergslagens Sparbank AB
Carnegie Investment Bank AB
EFG Investment Bank AB (publ)
Erik Penser Bankaktiebolag
Eskilstuna Rekarne Sparbank AB
FOREX Bank Aktiebolag
Färs & Frosta Sparbank AB
GE Money Bank AB
HQ Bankaktiebolag
ICA Banken AB
IKANO Banken AB (publ)
Kaupthing Bank Sverige AB (publ)
Länsförsäkringar Bank Aktiebolag (publ)
MedMera Bank Aktiebolag
Nordea Bank AB
Nordnet Bank AB
Resurs Bank Aktiebolag
SkandiaBanken Aktiebolag (publ)
Skandinaviska Enskilda Banken AB
Sparbanken Eken AB
Sparbanken Gripen AB
Sparbanken Lidköping AB
Sparbanken Skaraborg AB
Swedbank AB
Swedbank Sjuhärad AB
Svenska Handelsbanken AB

Tjustbygdens Sparbank Bankaktiebolag
Varbergs Sparbank AB
Vimmerby Sparbank AB
Volvofinans Bank AB
Volvofinans Konto Bank AB
Ölands Bank AB

Större bankkoncerner

Swedbank Finansiella Företagsgruppen
Nordea - gruppen
Skandinaviska Enskilda Banken - gruppen
Svenska Handelsbanken - gruppen

Sparbanker

Attmars Sparbank
Bjursås Sparbank
Ekeby Sparbank
Falkenbergs Sparbank
Farstorps Sparbank
Frenninge Sparbank
Fryksdalens Sparbank
Glimåkra Sparbank
Hudiksvalls Sparbank
Häradssparbanken Mönsterås
Högsby Sparbank
Ivetofta Sparbank i Bromölla
Kinda-Ydre Sparbank
Laholms Sparbank

LEKEBERGS SPARBANK

Leksands Sparbank
 Lönneberga-Tuna-Vena Sparbank
 Markaryds sparbank
 Mjölbackes Sparbank
 Nordals Härad's Sparbank
 Norrbärke Sparbank
 Närs sparbank
 Orusts Sparbank
 Roslagens Sparbank
 Röke Sockens Sparbank
 Sala Sparbank
 Sidensjö sparbank
 Skurups Sparbank
 Snapphanebygdens Sparbank
 Sparbanken 1826
 Sparbanken Alingsås
 Sparbanken Boken
 Sparbanken Finn
 Sparbanken Gotland
 Sparbanken Gute
 Sparbanken i Enköping
 Sparbanken i Karlshamn
 Sparbanken Nord
 Sparbanken Syd
 Sparbanken Tanum
 Sparbanken Tranemo
 Sparbanken Västra Mälardalen
 Södra Dalarnas Sparbank
 Södra Hestra Sparbank
 Sölvesborg-Mjällby Sparbank
 Sörmlands Sparbank
TIDAHOLMS SPARBANK
 Tjörns Sparbank
 Ulricehamns Sparbank
 Vadstena Sparbank
VALDEMARSVIKS SPARBANK
 Westra Wermlands Sparbank
 Vinslövs Sparbank
 Virserums Sparbank
 Ålems Sparbank
 Åse och Viste härad's Sparbank
 Åtvidabergs Sparbank

Utländska bankers filialer

Aareal Bank AG Tyskland, filial Stock-
 ABN AMRO Bank NV, Stockholm branch
 AS Parex Banka, Lettland filial
 Bank of Scotland plc (UK), filial
 Banque Invik Luxembourg Filial
 Calyon SA Frankrike Bankfilial i Stock-
 Capinordic Bank - filial till Capinordic
 Citibank International plc (England),
 Danske Bank A/S, Danmark, Sverige Filial
 Deutsche Bank AG bankfilial
 Dexia Crédit Local, France, Stockholm
 DnB NOR Bank ASA, Norge, filial Sverige
 Eurohypo AG Tyskland, Stockholm bank-
 Evli Bank ABP, Stockholmsfilial/
 FCE Bank plc (England) Bankfilialen i
 Fortis Bank SA/NV (Belgien), Filial
 HSBC Bank plc filial Stockholm/
 HSH N Bank AG Tyskland, filial Sverige
 Hypo Real Estate Bank International AG
 Kaupthing Bank hf, Island, Filial i
 Renault Finance Nordic bankfilial till
 Santander Consumer Bank AS Norge,
 Standard Chartered Bank (Germany) GmbH,
 Straumur-Burdaras Investment Bank hf
 The Royal Bank of Scotland plc
 Toyota Kreditbank GmbH Tyskland,
 UBS AG Switzerland Stockholm Bankfilial
 UBS Limited UK Stockholm Bankfilial

Medlemsbanker

Ekobanken medlemsbank
 JAK Medlemsbank

Bostadsfinansierande institut

AB Sveriges Säkerställda Obligationer
 FriSpar Bolån AB
 Länsförsäkringar Hypotek AB (publ)
 Nordea Hypotek Aktiebolag (publ)
 Stadshypotek AB
 Swedbank Hypotek AB
 Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag,

Kreditmarknadsföretag

AK Nordic AB
 Aktiebolaget Svensk Exportkredit
 Amfa Finans AB
 BMW Financial Services Scandinavia AB
 CIT Group (Nordic) AB
 Collector Credit AB
 De Lage Landen Finans AB
 Diners Club Sweden Aktiebolag
 EnterCard Sverige AB
 Eurocard AB
 Exchange Finans Europe AB
 Finans AB Marginalen
 Finansaktiebolaget Barck
 Finaref AB
 FinFack Aktiebolag
 Flexil Finans AB
 Forso Nordic AB
 Gambro Credit AB
 Handelsbanken Finans Aktiebolag
 Hoist Kredit Aktiebolag
 IBM Global Financing Aktiebolag
 Kaupthing Finans AB
 Key Equipment Finance Nordic AB
 Kommuninvest i Sverige AB
 Kredit AB Marginalen
 L Finans Aktiebolag
 Landshypotek Aktiebolag
 Landshypotek Jordbrukskredit AB (publ)
 Lantbrukskredit AB (publ)
 Lantmännen Finans AB
 Lease Plan Sverige AB
 ML Rental AB
 Nordax Finans AB (publ)
 Nordea Finans Sverige AB
 OK-Q8 Finans AB
 PayEx Credit AB
 SC Finans Sverige Aktiebolag
 Scania Finans AB
 SEB Kort AB
 Sevenday Finans AB
 Siemens Financial Services AB
 Svea Ekonomi AB
 Swedbank Card Services AB
 Swedbank Finans Aktiebolag
 Swedbank Jordbrukskredit Aktiebolag
 Svenska Skeppshypotekskassan
 Sveriges Allmänna Hypoteksbank
 Sveriges kreditgarantiförening för
 TeliaSonera Finans Aktiebolag
 Time Finans AB

Toyota Material Handling Europe Rental
 Wasa Kredit AB
 Volkswagen Finans Sverige AB

Värdepappersbolag

ABG Sundal Collier AB
 Ability Asset Management Scandinavia
 A-Brokers AB
 Adapto Advisors AB
 Advice Kapitalförvaltning Aktiebolag
 Advisor Kapitalförvaltning i Stockholm
 AG Capital Nordic AB
 Aktiebolaget SEK Securities
 Aktieinvest FK AB
 AktieTorget Aktiebolag
 Aktiv Finans & Försäkringsförmedling i
 Alfred Berg Kapitalförvaltning AB
 Alsback Förvaltning AB
 Alternativa aktiemarknaden i Sverige AB
 Aqurat Fondkommission AB
 Asia Growth Investors AB
 B & P Fund Services Aktiebolag
 Brevik Kapitalförvaltning AB
 Burenstam & Partners Aktiebolag
 Case Asset Management AB
 Catella Corporate Finance Aktiebolag
 Catella Financial Office AB
 Catella Kapitalförvaltning AB
 Catella Markets AB
 Catella Sponsor AB
 CB Asset Management Aktiebolag
 Celebi Kapitalförvaltning AB
 Centum Kapitalförvaltning AB
 Coeli AB
 Compare Kapitalförvaltning Aktiebolag
 Consortium Capital Investments AB
 Contender Kapital AB
 Crédit Agricole Cheuvreux Nordic
 Devise Kapital Aktiebolag
 Din Privata Pensions Marknad i Sverige
 Direct Kapitalförvaltning i Sverige AB
 DnB NOR Asset Management AB
 Dunova Kapitalförvaltning AB
 E*Trade Sverige AB
 E. Öhman J:or Fondkommission AB
 E. Öhman J:or Kapitalförvaltning
 East Capital Aktiebolag
 Ebeskär och Nordlöf AB
 EKF Enskild Kapitalförvaltning AB

Emeralt Investments AB
 Enorma AB
 Enter Kapitalförvaltning AB
 Eturn Capital Management AB
 Exceed Stockholm AB
 Eyer Fondkommission AB
 Folksam Spar Aktiefbolag
 Fondab AB
 Gadd & Co AB
 Garantum Fondkommission Aktiefbolag
 Global Invest Finansförmedling Sverige
 Günther & Wikberg Kapitalförvaltning AB
 Hinc Asset Management AB
 HQ Direct AB
 Humle Kapitalförvaltning AB
 Indecap AB
 Independent Investment Group Sweden
 Inverness Fonder AB
 Investerum AB
 IPM Informed Portfolio Management
 JR Söderberg Asset Management AB
 Lage Jonason AB
 Lancelot Asset Management Aktiefbolag
 Larsson & Nordqvist Asset Management AB
 LCL Asset Management AB
 Leimdörfer Kapitalmarknad AB
 Libertas Capital Nordic AB
 Mangold Fondkommission AB
 Max Matthiessen Värdepapper AB
 MeeToo AB
 MFEX Mutual Funds Exchange AB
 Mobilis Kapitalförvaltning AB
 Monetar Pensionsförvaltning AB
 Naventi Kapitalförvaltning AB
 NeoNet Securities AB
 NewSec Corporate Finance AB
 Nordea Investment Management AB
 Nordic Equities Fondkommission AB
 Nordisk Fondservice AB
 Northern Spirit Capital AB
 Oak Capital Group AB
 OMX Broker Services Aktiefbolag
 Pan Capital Aktiefbolag
 Personlig Portföljanslys i Sverige AB
 Placeringar & Investeringar Capital i
 Placerum Kapitalförvaltning AB
 Prima Kapitalförvaltning Sverige AB
 Prior & Nilsson Fond- och
 Quesada Kapitalförvaltning AB
 Redeye AB
 Remium AB
 RP Martin Stockholm AB
 RPM Risk & Portfolio Management AB
 Scandinavian Brokers AB
 SEB Trygg Liv Pensionstjänst AB
 Sedermera Fondkommission AB
 SFK Svensk Förvaltningskonsult AB
 SGP Svenska Garantiprodukter AB
 SIP Nordic AB
 Skandinavisk Fondkommission AB
 SOLIDAR Fondservice i Sverige AB
 Stockholm Corporate Finance AB -
 Stockpicker Securities AB
 Strand Kapitalförvaltning AB
 StrategiQ Fondkommission AB
 STRICT Corporate Finance AB
 Swedbank Robur Kapitalförvaltning AB
 Systematic Capital Nordic AB
 Söderberg & Partners Asset Management AB
 Thenberg & Kinde Fondkommission
 Trader Fondkommission TFK AB
 TriOptima AB
 UB Fondkommission AB
 WASSUM Värdepappersaktiefbolag
 Weaving Capital AB
 Whisper Capital AB
 VN Pensionsplaneraren AB
 Östgöta Brandstodsbolag